

mi thmi ni, dân tộc nào thì họ cũng có Tết, và Tết là sự bộc lộ thuôn nhiên tâm hồn của con người

Theo truyền thống dân Việt, Tết là ngày mừng thi tết áp, mừng xuân hành đầu hòa trong sự luân lưu của đất trời, hay mừng nông thuôn mùa hòa trong năm. S dĩ dân Việt chúng ta mừng tết trời đất trắng, vì hai thiên thần đó có nh hng trc tiếp và chi phí đi sng nông nghiệp quanh năm. Và trước thm Năm Mới, người viết xin kính chúc quý vị và các bạn luôn an khang và thnh vng, trong câu Chúc Mừng Năm Mới!

Chúc Mừng Năm Mới – khi đầu của bài viết mới, khi đầu của hành trang mới, khi đầu của hy vọng mới, tuôn hoàn mới, thi tết mới... Tết cổ đầu mới, mới tết xuân vui cho chí mới tết con người, nh li người xa thng nói: Nh t tâm, nh t nh t tâm, h u nh t tâm (Đi mới, mới ngày tết mới, phí luôn đi mới) mà trong đó con người của chúng ta đc nh n là chính, là gốc của vũ trụ xuân vui.

Chúc Mừng Năm Mới – còn là ngày mừng sinh nh t chung của mọi người trong chúng ta. Mọi người mừng cho nhau thêm mới tuổi, thêm sng lâu, thêm nhân đức, thêm kinh nghiệm, thêm n Tr i! Tết còn là ngày đoàn tụ của con cháu vui tết tiên ông bà, vui bên họu và thân bên quýn thu c đ m i người chúng ta đc sng tr n vui chính mình, và đã th hi n hay bộc lộ qua nhng đi u kiêng c nh m tránh nhng b n r n r c r i hay phi n toái có th làm cho mình buồn lòng.

1. Lễ Tết

Mọi thời mọi nơi, dân tộc nào thì họ cũng có lễ tết, và lễ tết là sự bộc lộ thuần nhiên tâm hồn của con người. Nhờ sự bộc lộ này, lễ tết văn hóa Việt tết vào đúng vị trí quan trọng và thích đáng, trong đời sống của dân tộc Việt Nam.

Theo niềm tin dân Việt, chúng ta có bốn ngày tết, và Tết là một trong bốn ngày tết dân tộc. Sự dĩ nhiên của tết, vì đó là những ngày tết biệt đđ chúng ta thờ kính tiên cha mẹ người, cha dòng tộc, cha dân tộc. Thờ kính các vị Thần Linh trước tết làm ích cho chúng ta, trong đó phải kể tới Ông Trời (Thiên Chúa) là đấng nguơn sự ng của toàn thể vũ trụ.

Những niềm tin Việt lễ tết cho người người đđ u hiu hiu linh, cho tiên ta không bàn tán, không đi sâu vào cuộc sống tâm linh, thờ giời vĩnh hằng, hay bốn tính cha các đời tết người thu c và thờ giời siêu linh như các tôn giáo. Do đó, Tết Tiên Việt luôn nhắc nhở con cháu rằng “Chờ thờ y con người, và chờ lễ y con người làm tiêu chuơn căn bốn trong đời sống!”

Thờ kính Tết Tiên trở thành niềm tin nền tảng sâu xa, và là tâm linh vững chắc nhắc nhở người dân Việt. Đđ u còn sống hay đã khuất, Tết Tiên của chúng ta luôn là những vị chng nhng đã trở về cho chúng ta đi m phúc làm người, mà còn luôn yêu thương bảo bọc, che chở phù trợ, chia sẻ cuộc sống vui tết người trong chúng ta.

Thờ kính Tết Tiên còn nhắc nhở cho người người đang sống cần phải luôn ý thức và nhng ích mà mình đđ c tha hng; đng thờ, thúc đy người y phát huy sự nghiệp ân đđ c của dòng họ, của gia tộc, của dân tộc. Do đó, Tết là ngày đoàn tụ gia đình, chng nhng, gi a nhng người đang sống mà còn đoàn tụ với Tết Tiên, với sự hiu n đđ n trong cách sống linh thiêng và hng và con cháu dân tộc tết người lại mai sau.

Đđ i kính Tết Tiên lễ tết tăng thêm ý nghĩa và tầm quan trọng của cuộc lễ, khi đđ c tết chung với Tết, với ngày đđ u Xuân. Bởi thế, phong tục dân Việt dành suốt hai tuần lễ, từ 23 tháng chđ p tới mừng 7 tháng giêng, đđ v a kính nh Tết Tiên, v a đoàn tụ gia đình, mà cũng v a mừng năm mới, mừng tuổi mới của tết người, và đđ m đđ u cho đời sống mới của dân tộc Việt.

2. Ý Nghĩa Lễ Tết

Ngày tết nghìn xưa dân tộc ta đã đặt Tết vào một địa vị chính yếu trong nếp sống Việt, và mọi sinh hoạt xã hội cũng được tính theo lệ tết. Đối với chúng Việt luôn lấy Tết làm một cột mốc gian đ&#s&p&#p cho mọi công việc đời sống trong năm.

Tết chúng ta là sinh hoạt đoàn tụ cho gia đình, cho làng xã, cho đất nước, mà còn là dịp để chúng ta long trọng, và mang ý nghĩa nhất trong đời sống con người. Ngày tết là những dịp họp mặt, ăn uống, vui chơi... mà còn để thực hiện một số công tác nhằm nâng cao đời sống xã hội Việt.

Tết thật cần thêm tình đoàn bào, gần bó với nhau, giúp nhau cảm thông, học cùng nhau giúp đỡ nhau khó khăn trong cuộc sống chung với làng, với nước, nhằm tạo cho đời sống cộng đồng thêm hạnh phúc, an vui.

Tết giúp mọi người cùng nhau ôn lại công đức, g&#ng sáng của Tiên. Tết là dịp nhắc nhở, sống theo nguyên tắc nhân từ của cuộc sống, và những điều chính yếu của Nếp Sống Việt. Tết giúp mọi người chúng ta nhớ đến những điều tốt đẹp của cuộc sống, để sống trọn vẹn với cuộc sống làm người.

Tết cũng là dịp chúng ta giúp nhau tạo dựng cuộc sống. Trong Tết, chúng ta lãnh nhận quá khứ, sống cho hiện tại, và lo cho tương lai mai sau. Chúng ta cũng thực hiện công đức của Tiên, và đóng góp thêm phần tài trí của mình, nhằm trao lại cho con cháu, chúng ta sống ngay thẳng, g&#ng sáng, lối sống đẹp, mà còn phúc đức, sống phải, và nếp sống hạnh phúc toàn vẹn.

Tết là những thực tiễn đúc kết tinh thần, cảm giác niềm tin, sống theo Hiến Việt. Tết còn là dịp giúp chúng ta tạo thêm công phúc cho chính mình, cho dòng tộc, cho mọi người. Tết Dân tộc là một phần trọng yếu trong cuộc sống của Con Người và Xã Hội Loài Người.

B&#i thực tế nào... những xâm/ người xâm... để tìm và làm đúng cách để dân tộc Việt phải lãnh đạo mà bỏ Tết. Vì ngăn cấm Tết, chúng ta sống với cái đã thực hiện bằng luật pháp, bằng những tiến bộ thông, mà còn bằng giáo d&#c qua những sinh hoạt xã hội để nhân từ

trên thú v t/ máy móc, hay trên quy n l c/ tôn th lãnh t mà thay th di nh T Tiên nh m ti n t i vô th c vô th n.

3. Đ i T ng L T t

a. Văn hóa Vi t nh n di n con ng i qua cu c s ng và L T t Dân T c, t p trung quanh cu c s ng con ng i. Và nh th , đ i t ng ni m tin dân t c là t gi i h n n i cu c s ng con ng i.

Trong cu c s ng th ng ngày, ni n tin dân Vi t b c l qua đ o s ng Là m Vi c Phúc Đ c, v i tiêu chu n th m đ nh giá tr cu c s ng con ng i là dung đ đ c h ng, t c là t m đ đ m h nh phúc đ n cho ng i khác.

Trong văn hóa Vi t, giá tr cu c s ng c a con ng i không đ c quy đ nh b ng quy n l c, b ng ch c t c, b ng giàu sang uy th ... cũng không b ng tài năng, ngh nghi p, dòng h , khoa b ng b ng c p, hay b t c gì ngoài con ng i, mà trên vi c con ng i th hi n chính mình m t cách tr n v n.

Đ i m quan tr ng nh t là chính sách quy n ch c c a Vi t Nam đã không có nhóm đ c quy n. T th i Vua Hùng, và qua su t dòng l ch s , vua quan ta không đ a vào quy n ch c mà chi m h u tài s n. Đ i v i vua quan Vi t, ch c t c không mang l i đ c quy n v t ch t. Dù cho quy n ch c có cao tr ng t t b c t i đâu chẳng n a, thì cũng không đ c chia đ t phong t c truy n đ i. T t c các v hoàng đ đ ng tri u c a dân Vi t cũng không có tài s n riêng. T t c là c a dân n c, đ u đ c đi u hành theo quy ch tài s n qu c gia. Vua quan ta ch đ c quy n x đ ng đ làm ph ng ti n mà chu toàn nhi m v . Chính sách quy n ch c c a Vi t Nam x a nay đã th hi n vi c t o h nh phúc làm ng i, v a cho chính mình, v a cho nh ng ng i khác, trong cu c s ng cá nhân cũng nh xã h i, quê h ng dân n c.

Giá tr cu c s ng c a con ng i, chính là nh h ng h nh phúc c a ng i đó đ i v i nh ng ng i xung quanh. Trong cu c s ng, ai làm cho ng i cùng h ng h nh phúc làm ng i v i mình, qua chính mình, thì ng i đó càng đ c quý tr ng h n. Và xã h i ta l i đ c bi u tr ng b ng M t B c Trăm Con, nên cu c s ng c a m i ng i chúng ta cũng là m t cái b c ch a nh ng ng i anh em khác. R i tùy theo s c ch a y, t c là tùy theo t m đ h u ích mà ng i y th hi n đ c chính mình, đáng quý đáng tr ng.

B t c ai, cũng có th đ c tôn quý tùy theo s c ch a nh ng ng i khác trong nh h ng phúc đ c c a mình, t c tùy thu c dung đ đ c h ng.

b. Ni m tin ph quát và sâu xa nh t c a ng i dân Vi t là ni m tin vào Ông Tr i, Đ ng T o Hóa, Đ ng Sáng T o vũ tr , mà cũng là Đ ng tr c ti p liên h v i cu c s ng c a con ng i. B i đó n p s ng Vi t b c l ni m tin này nh m t s hi n nhiên.

Cũng trong ni m tin n n t ng c a văn hóa Vi t, là ni m tin vào s tr ng c u c a H n Thiêng con ng i, đ c bi t vào s vnh t n linh thiêng, và đ tr g n gũ c a T Tiên. Linh thiêng và cao c h n h t, là Hai V Kh i T (T c T : M Tiên Cha R ng) vì luôn luôn đ tr cho T c Vi t, cho con cháu.

Ni m tin này, đ c bi t tôn quý nh ng V đã có cu c s ng c ng hi n và giúp ích cho nhi u ng i. Tuy v i t m đ khác nhau, nhi u V đã đ c th làm Thành Hoàng, đ c nhi u ng i th kính, và t hi n linh qua vi c phù tr cho dân chúng.

Cùng v i Thành Hoàng, và cũng đ c quan ni m nh Thành Hoàng, là m t s Thiên Th n hi n linh t i Núi Thiêng Sông Linh. T Tiên cũng phân bi t rõ ràng V Th n đang hi n linh trên cái núi, cái sông, cái bi n... Cũng nh nh ng dân t c khác, T c Vi t l y m t tr i làm tâm đi m cho m i di n bi n c a cu c s ng. Nh ng văn hóa Vi t không h có đ u v t ph ng t trái đ t, hay m t tr i nh nh ng v th n trong các văn hóa khác. B i vì quý, tr ng, m ng thì khác nghĩa v i ph ng t .

Có khuynh h ng cho r ng, ni m tin nêu trên là tin v th qu y? Xin th a, trong b Tân c hay sách Kh i Huy n (Apoc) c a Thiên Chúa Giáo đã xác quy t là nh ng thành ph có nh ng Thiên Th n đ c trách... Và r i Sách Phúc Âm cũng nh n m nh là m i ng i có m t Thiên Th n Gi Mình/ Thiên Th n B n M nh và có l kính hàng năm vào ngày 2 tháng 10. Nhi u thánh đ ng và giáo x kh p n i trên th gi i đ u có Thiên Th n ho c Nhân Th n, t c là Thánh làm Quan Thầy, làm Thành Hoàng... Ni m tin Vi t cũng đã có th i làm cho các nhà truy n giáo Tây ph ng ph i kinh ng c, s ng s t, vì căn b n c a Thiên Chúa giáo, t c là tôn giáo th Tr i (Ông Tr i, Chúa Tr i, Ch Tr i).

Và r i H n Thiêng Dân T c, H n Thiêng c a T Tiên, Các Ngài đã qua đi, nh ng H n Thiêng c a Các Ngài v n vnh t n th gi i bên kia và phù tr cho con cháu. B i đó, H n N c là tinh th n dân t c, là truy n th ng dân t c, h ng đ n m i ng i trong n c hành đ ng h u hi u cho i ích chung c a toàn dân.

4. Di n Đ t L T t

a. Văn hóa Vi t là k t tinh c a nh n di n cu c s ng con ng i qua b c l hi n th c trong cu c s ng.

Do đó cách di n t s liên l c gi a con ng i v i m i hi n h u, k c v i th gi i siêu linh, th gi i bên kia, cũng đ u căn c và khuôn r p theo cách b c l c a cu c s ng hi n t i. Ng i đang s ng c theo cách t t đ p nh t c a đ ng gian này mà kính nh v khu t m t, v khu t núi... Đ ng sao âm v y!

Ni m tin đ c b c l qua sinh ho t th ng ngày c a ng i dân Vi t, qua vi c m ng L T t, và đ c bi t qua Nghi Th c L T t.

Trong ngôn ng Vi t, ch th và ch kính đ c dùng l n l n nhau, và có cùng m t nghĩa. Ca dao Vi t Nam: “Tu đâu cho b ng tu nhà, Th cha kính m cũng là đi tu.” Hay “M t lòng th m kính cha”... Tuy nhiên, ý nghĩa và t m đ c a vi c th kính này l i thay đ i tùy theo đ i t ng. Không ai trong chúng ta l i l n l n các t m đ cao quý, tâm thành và thi t y u, gi a th tr i và th t tiên, th cha m ... Và không ng i Vi t nào l i dám coi t tiên là đ ng t o hóa toàn năng.

b. N n t ng c a T t là lòng thành, t c là lòng tin t ng, ng ng m , và sùng bái c a con ng i. Nghi th c l t cũng là ph ng ti n di n đ t và tăng tri n lòng thành. Vì v y các đ ng th c di n t bên ngoài c a nghi th c cũng là ph n thi t y u đ b c l ni m tin.

Nghi th c đã đi vào cu c s ng h ng ngày. Dân Vi t chúng ta th ng bày t lòng kính quý, yêu m n, úy ph c b ng cách cúi đ u, c t nón... và dùng nh ng t ng thanh tao, hay nh ng kiêng c đ c bi t.

5. Mừng 5 Tết: Ngày Đ&#i L&# Kính Tr&#i

a. Tết Tr&#i, đ&#ng sáng t&#o vũ tr&#, là niềm tin n&#n t&#ng c&#a ng&#&#i dân Vi&#t. Qua m&#i th&#i đ&#i, văn hóa Vi&#t đã l&#y tr&#i, m&#nh tr&#i, ý tr&#i... làm ngu&#n g&#c, làm m&#u m&#c cho m&#i sinh ho&#t con ng&#&#i. Cu&#c s&#ng c&#a m&#i ng&#&#i, c&#a m&#i nhà, c&#a m&#i làng, và c&#a c&# n&#&#c đ&#u l&#y &#n tr&#i làm g&#c.

Sân tr&#&#c m&#i nhà đ&#u có bàn Ông Thiên, đ&# th&# Tr&#i. Trong n&#&#c, hàng năm đ&#u có c&# hành L&# T&# Tr&#i r&#t tr&#ng th&#, do vua t&# t&#i th&# đ&# và quan t&# t&#i các t&#nh.

L&# T&# Tr&#i đ&#&#c t&# ch&#c đ&#c bi&#t quan tr&#ng vào ngày mừng 5 Tết, đ&# m&#i ng&#&#i cùng nhau c&# hành m&#t đ&#i l&# c&#a dân t&#c, đ&#ng truy&#n th&#ng t&# tiên, đ&#ng ph&#m giá và tr&#n v&#n con ng&#&#i.

b. V&#n đ&# hi&#n nay c&#a ng&#&#i dân Vi&#t chúng ta, ch&#ng nh&#ng là lo&#i b&# nh&#ng gán ghép th&#a th&#i c&#a gi&#c nh&#m tiêu đi&#t tinh hoa t&# t&#ng dân t&#c, mà còn c&#n ph&#i đi&#n gi&#i ý nghĩa và giá tr&# đích th&#c c&#a Tết theo ngôn ngữ và cách đi&#n đ&#t h&#p th&#i.

C&#n nhi&#u sáng ki&#n thích đáng, và x&# đ&#ng nh&#ng tuy&#t k&# c&#a các b&# môn nghệ thu&#t, k&# thu&#t, và ph&#ng ti&#n truy&#n thông, đ&# luôn bi&#n đ&#i đ&#ng th&#c trình bày sao cho thích h&#p, ch&#ng nh&#ng v&#i t&#ng l&#a tu&#i, v&#i t&#ng h&#ng ng&#&#i, mà còn v&#i c&#m nh&#n, và hoàn c&#nh sinh ho&#t th&#i đ&#i.

Trong n&#p s&#ng th&#i tr&#&#c, ngày H&#i th&#&#ng có các cu&#c thi và trò vui nh&#: thi đ&# xôil, n&#u c&#m, làm bánh, đ&#n ti&#c, đ&#t v&#i, may qu&#n áo... đ&#t pháo, r&#&#c đu&#c, b&#i thuy&#n, sáo di&#u, treo đèn, kéo ch&# ... làm th&#, hát chèo, hát đ&#m, hát quan h&#, hát tr&#ng quân... ca múa, múa x&#e, múa r&#i... đánh v&#t, đánh ph&#t, đánh côn, leo gi&#y, lao c&#u, leo phao, đu tiên... ch&#i gà, ch&#i trâu, chém gà, chém l&#n, đánh cá, b&#t tr&#ch, th&# chim... đánh c&#, đánh b&#c, xóc đ&#a, t&# tôm, bài ch&#i...

Ngày nay, chúng ta l&#i c&#n nhi&#u sáng t&#o đ&#c bi&#t h&#p đ&#n, &#ng h&#p v&#i cu&#c s&#ng tràn ng&#p

k&#o thu&#t t&#c đ&# , đ&#i n t&# , truy&#n thông... Chúng ta c&#n luôn s&#ng đ&#ng hi&#n th&#c, vì khi nào tr&# thành chi&#u l&# , l&#p l&#i khuôn th&#c cũ... là thi&#u s&#c s&#ng, l&#i th&#i và l&#c h&#u.

K&#t Lu&#n

Hành trang m&#i, có nh&# th&# T&#t m&#i tr&# thành m&#t h&# th&#ng giáo d&#c h&#u hi&#u, giúp cho toàn th&# m&#i ng&#i h&#c h&#i và s&#ng th&#c v&#i tâm h&#n, phát tri&#n tâm tu&# , đem tinh hoa văn hóa dân t&#c vào cu&#c s&#ng th&#ng ngày c&#a t&#ng cá nhân, cũng nh&# c&#a toàn dân và c&#a m&#i ng&#i.

M&#t l&#n n&#a: Chúc M&#ng Năm M&#i!